

Асиміляція емоцій у мислення (використання емоцій для підвищення розумової активності), розуміння єдності раціонального та емоційного підтверджується й даними експериментів П. Селовей, згідно яких здійснення ефективного процесу прийняття рішення неможливе, якщо думка позбавлена емоційного підкріплення. Тому кінцевим продуктом емоційного інтелекту є прийняття рішень на основі відображення та осмислення емоцій, які є диференційованою оцінкою подій, що мають особистісний смисл. Тому емоційний інтелект лежить в основі емоційної саморегуляції [8, с. 22].

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що емоційний інтелект є важливою інтегральною характеристикою особистості, яка реалізується в її здатності розуміти емоції, узагальнювати їх зміст, виокремлювати емоційний підтекст у міжособистісних стосунках, регулювати емоції так, щоб сприяти успішній когнітивній пізнавальній діяльності та долати негативні емоції, які заважають спілкуванню чи загрожують досягненню індивідуального успіху. Дослідники стоять на початку шляху вивчення цього психологічного феномену і наступні роки повинні принести додаткові наукові результати, які стануть основою розуміння цього важливого особистісного конструкту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект. Москва : АСТ : Астрель, 2011. 478 с.
2. Иванова И. Основные направления исследований эмоционального интеллекта в отечественной науке и за рубежом. Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия «Гуманитарные науки» № 3. Ставрополь : СевКавГТУ, 2006. С. 32 – 33.
3. Калошин В. Ф. Емоційний інтелект – головний показник ефективності використання людських ресурсів. Практична психологія та соціальна робота. 2008. № 4. С. 54 – 63.
4. Лобанов А.П., Подунова О.Н. Социальный интеллект : от Торндайка до Гилфорда. Социальный интеллект : Проблемы исследования и диагностики / под ред. А. П. Лобанова. Москва : БГПУ, 2003. С. 5 – 17.
5. Малихіна М. Дитина у світі емоцій : видавництво : 4 Matas (Издательская группа «Основа»), 2018. 156 с.
6. Носенко Е. Л., Коврига Н. В. Емоційний інтелект : концептуалізація феномену, основні функції : монографія. Київ, 2003. 159 с.
7. Опанасюк І. В. Психологічна сутність феномену «емоційний інтелект». Збірник наук. праць : філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2013. Вип. 18. Ч. 1. 213 с.
8. Синельникова І. Дослідження розвитку емоційного інтелекту. Психолог. Серпень. 32(464), 2011. С. 19 – 24.
9. Собченко О. М. Здібності у структурі емоційного інтелекту як фактор формування особистості. Наука. Релігія. Суспільство. 2010. № 4, С. 84 – 87.
10. Шпак М. М. Психологія розвитку емоційного інтелекту молодших школярів : монографія. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 372 с.

Ткачук Анна

Науковий керівник – викл. Постолок М.І.

ДОШКІЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗА КОРДОНОМ

У багатьох країнах світу велика увага приділяється розвитку дошкільних закладів і вдосконаленню процесу виховання дітей. Як і у нас, за кордоном дошкільне виховання є початковою ланкою єдиної системи виховання і навчання. Ним опікуються місцеві органи влади, релігійні і громадські організації, приватні особи.

Кожна національна система освіти (зокрема дошкільного виховання) має певні особливості та власний передовий педагогічний досвід.

У 1989 році Генеральна Асамблея ООН ухвалила Міжнародну конвенцію про права дитини, яку ратифіковано в усіх країнах цивілізованого світу. Це – унікальний документ високого рівня, статті якого охоплюють права дітей від народження до повноліття. Стаття 6 Конвенції визначає: «Кожна дитина має право на життя» [5].

Значну координаційну роботу в галузі виховання і навчання проводять міжнародні педагогічні центри: Інтернаціональне бюро виховання (Швейцарія), Міжнародний інститут педагогічних досліджень (Німеччина), Міжнародний педагогічний центр (Франція).

Велика Британія. Дошкільна освіта цієї країни пройшло шлях розвитку від закладів суспільного догляду дітей із незаможних родин до сучасних різноманітних типів дошкільних закладів, що забезпечують диференційований підхід до виховання дітей. Основні типи дошкільних закладів: муніципальні та приватні денні ясла, ясельні школи, ясельні класи, ігрові групи, клуби матері і дитини. За змістом роботи їх можна об'єднати в три групи:

- 1) денні ясла – забезпечують належний догляд за дітьми;
- 2) ясельні класи і школи – заклади інтелектуального розвитку, підготовка до школи;
- 3) ігрові групи, клуби матері та дитини, групи «можливостей», які організуються батьками – гарантують найвищий рівень всебічного розвитку [2].

Муніципальні денні ясла відкриваються місцевими органами влади для дітей віком від кількох місяців до 4-5 років. Ці заклади є досить поширеними. Водночас з державною системою (93%) функціонує й приватна (7%).

Приватні денні ясла створюються різними приватними установами та особами, благодійними товариствами, релігійними організаціями. Сюди входять: церковно-общинні ясла, ясла, що відкриваються для своїх працівників. Їх мета надавати матерям, які мають малих дітей, кілька годин вільного часу на день.

Ясельні центри – це об'єднані денні ясла і ясельні школи, досить незначні за кількістю. Вони організуються при початковій школі для розумового, фізичного розвитку дитини, формування індивідуальності. Структура дошкільного виховання в Англії є досить гнучкою і охоплює різні типи закладів, що конкурують у боротьбі за ресурси та вихованців [1].

Данія. Найпоширеніші типи закладів суспільного виховання у цій країні – денні ясла, садки, ясла - садки.

Ігрові майданчики та цілодобові дошкільні заклади, призначені для виховання і лікування дітей з вадами фізичного та психічного розвитку, надання їм психолого-педагогічної допомоги і здійснення корекції розвитку.

Характерною особливістю дошкільних закладів є те, що значна частина вихователів – чоловіки (вони становлять п'яту частину усіх педагогів, які працюють з дошкільнятами) [2].

Ізраїль. Дитячі садки в Ізраїлі утримуються муніципалітетами, релігійними та жіночими організаціями. Працюють вони цілорічно, за винятком невеликих канікул у серпні. Найпоширеніші платні приватні садки і групи по 5-10 дітей раннього і дошкільного віку. Відкривати дитячі садки дозволяють лише фахівцям з педагогічною освітою.

Німеччина. Традиції суспільного дошкільного виховання в Німеччині найдавніші у світі. У ФРН діє закон про вільне відвідування дитячих садків, з яких 20% утримується державою, 80% належить церковним общинам, профспілкам. Слід відмітити різноманітність типів дошкільних закладів у цій країні. Дитячі садки з повним та неповним днем призначені для дітей 3-6 років. Існують однієї групи дошкільні заклади (переважно для старших дошкільників), пришкольні групи (для п'ятирічних дітей), а також підготовчі класи основної школи (в них виховуються і навчаються п'ятирічні діти), а також ті, хто досяг шкільного віку. Працюють також цілодобові інтернати для здорових дітей віком від 3 до 6 років, інтернати для дітей з порушенням розвитку.

Найпоширеніші типи вільного дитячого садка – штейнерівські дитячі садки та дитячі садки Монтесорі.

Однією з особливостей виховання в Німеччині є наявність так званих материнських центрів, де матері разом із дітьми займаються цікавими і корисними справами, мають можливість невеликого заробітку, а головне – спілкуються між собою та з педагогами та психологами [1].

Республіка Польща. Сучасні заклади освіти функціонують у контексті Закону про систему освіти (1991р.) згідно з яким вони належать суспільству і є власністю громади. Їх основне завдання – формування особистості, у майбутньому члена малих чи великих груп, колективів. Важливою особливістю сучасного польського дошкільного навчання дітей, його максимальна відповідність їхнім здібностям і можливостям.

США. Велике значення для американської системи дошкільного виховання мала реалізація програми «Хад Старт», якою передбачалося досить чітке збільшення асигнувань на створення дошкільних закладів. Нині відвідування дошкільних навчальних закладів у США стало нормою підготовки до школи.

Найпоширеніші типи дошкільних закладів – групи дітей 4-5 років, що функціонують при школах. Ці державні садки працюють 2-3 години зранку, головне завдання їхньої роботи – інтелектуальний розвиток дитини. Для дітей раннього віку (з 3 років) є школи – ясла. Штат Америки має свої освітні стандарти, тому обов'язкових програм для дошкільних закладів немає. Кожний заклад використовує свою програму.

Фінляндія. Характерною особливістю дошкільного виховання у Фінляндії є його тісний зв'язок із сім'єю. Держава приділяє велику увагу проблемам сім'ї і надає їм матеріальну, моральну та педагогічну підтримку. Найдавніший тип дошкільного закладу – народні дитячі садки, що покликані надавати допомогу сім'ям у вихованні дітей, батьки працюють. Існують інші типи дошкільного виховання: денний догляд за дітьми у родині, відкриті та пересувні дитячі садки (за зразком сезонних).

Кількості дітей у дитячих садках визначена нормами: у групах віком до року – не більше 6 осіб, від року до 2 років – не більше 12, після 3 років – до 20.

Франція. Одне з чільних місць у світі за охопленням дітей суспільним дошкільним вихованням посідає Франція, яка має двохсотрічну історію цієї системи. Загальна мета дошкільного виховання – забезпечити всебічний розвиток дитини. Головні завдання різних типів дошкільних закладів – увести дитину в життя колективу, розвинути різні види діяльності, сформувані прагнення до знань, навчити працювати, вчитися.

Головна форма занять у материнській школі – гра.

Швейцарія. Дошкільні навчальні заклади Швейцарії – дитячі садки або дитячі школи, призначені для виховання дітей 4-х-6-ти років. Окрім державних існує чимало приватних дошкільних закладів, які працюють п'ять днів на тиждень по кілька годин на день і розміщені здебільшого в одноповерхових котеджах з майданчиками. Історично склалися дві концепції виховання дітей дошкільного віку: в німецькій частині Швейцарії – спираються на ідеї Ф.Фребеля, а в романській – це концепція женецького напрямку А.Фер'єр) та монтезорієвського типу [1].

З метою посилення зв'язку зі школою дошкільні заклади видають кожній дитині психолого-педагогічну характеристику.

Японія. У цій країні цікава та оригінальна система дошкільного виховання. Японські дошкільні заклади для дітей віком від народження до 6-ти років (ясла, дитячі садки, ясла-садки) підпорядковані муніципалітетам, а також приватним організаціям та особам, що і працюють різну кількість часу (від 2-х 3-х до 10-12 годин на день). Існують також однорічні заклади для дітей віком від 5-ти до 6-ти років для повноцінної підготовки їх до школи. Дошкільні заклади тут платні.

Визначальна риса японської традиційної системи виховання – увага до раннього виявлення задатків і природного розвитку здібностей.

Характерна особливість дитячих садків Японії – велика кількість дітей у групах (до 40 осіб) і дбайлива організація виховного середовища. Не менш важлива проблема, над якою працюють педагоги Японії – навчити дітей спілкуватися.

Виховання дітей у японських дошкільних закладах відзначається також спільною роботою вихователів та батьків.

Отже, дошкільна освіта готує своїх вихованців до життя в абсолютно інших, ніж раніше умовах, а тому сьогодні він насамперед – особистість, здатна творчо мислити, приймати самостійні рішення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василькова Ю.В., Василькова Т.А. Соціальна педагогіка. – К., 1999. –М., 199 с.
2. Гнутель Я. Б. Виховна робота в сучасних умовах: теорія і методика. –Тернопіль, 1998.
3. Лисенко Н. Дошкільня на Прикарпатті. В кн.: Мій рідний край –Прикарпаття. –Івано–Франківськ, Плай, 2000, С. 307–311.
4. Марушинець Л. Народне мистецтво живить почуття. // Дошк. виховання. –1996. –N 9.
5. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021